

Scân-teia

SUPLEMENTUL
DUMINICĂ

O zi în Palatul pionierilor — Palatul bucuriei

de Dan Deşliu

Ce frumos împodobeşte toamna frunzele înalte ale arborilor! În copaci străvechi, prin verdeţea întinsească a coroanelor par să se fi aprins niste focuare departate, cu palăpăii roscovane, întelele mereu de fiece adiere a vântului. Grădina Palatului unduieşte în dimineaţa răcoasă de Octombrie.

Dacă porneşti pe alea principale, vei zări, încă de la intrare, două pavilioane noi ale căror ziduri albe mijesc printr-arbori. În stânga e sala de gimnastică. În dreapta — sala de teatru a pionierilor. Un copil vesel a prins să răsună prin clădirea parcului, o larmă de voci tinere şi puternice. Pălcu tot mai dese de cravate roşii se îndreaptă în grabă către Palat. Din mers se desprind frânturi de discuţie, câte o frază răscălată, al cărei înţeles încă nu-l poţi cuprinde:

— „Şi o să plutească singur... cu radio-comandă... Pentru 7 Noiembrie... la focul de tabără...”

Pionierii păşesc tot mai repede pe cărările largi, smălţate cu flori. Vântul li se joacă prin păr, le rumeneşte feţele voioase de copii sănătoşi. Vântul poartă prin parcul bătrân un murmur proaspăt ca un gâlgăit de izvoare. El clatină crengile şi şurubele iarbă înaltă, alungă primele frunze îngălbenite şi sopoteşte prin arborii înalţi.

Ce de copii se miră vântul! Atâtea oaspeti dragi în pomii înfloriţi! Cu tot felul de decoraţii, cu tot felul de decoraţii!

Si copaci vânoşi dimprejur se înclină uşor, de parcă ar spune: — Aşa, aşa!... Intrădevăr, e cu totul altfel acum vechiul palat domnesc din Cotroceni.

PRIN ISBANDA POPORULUI

L-a ridicat Şerban Cantacuzin, cu două veacuri în urmă. În stampele vremii palatul de atunci nu se înălţase decât ca o clădire greoaie, fără frumuseţi deosebite — semănând mai degrabă cu acarelirea unui neguţător înstărit. Zidurile şi fuseser un domitor mai ciubuzit decât alţii, prieten ai Ruşiei, cu ajutorul căreia năzăria să arunce din cărca fărâşii trănăii sultanilor turci.

Prin curgerea anilor s'au întâmplat multe schimbări în aceste locuri. Clădirea au suferit unele prefaceri. S'a mărit numărul încăperilor iar stăpânirea verde a grădinii s'a întins către apele Dâmbovitiei.

În loc de domitor au venit regii. Palatul Cotroceni, ca şi fărâşia, a trecut în mâinile hrăpăreale ale dinastiei de Hohenzollern. Aici şi-a aşezat „cartierul general” mama huzurului şi a desfrăului — faimozasa regină Maria. În cele 146 de camere şi cămăruţe, ticsite de covore şi scumpeţuri, rod al hojlei organizate pe spinarea celor mulţi, se lăfăia sinistra maiestată, cu dămele de onoare, cu cetele de politicieni, cu iavre englezi sufoate în grăsimi, precum şi alte dihanii asemenea.

Puterea poporului a izgonit din Patria noastră cu piciorul în spate banda celor mai săngeroşi exploatare, odioasa clădire monarhică Partidul Muncitoresc Român şi Guvernul Republicii Populare Române au dăruit Palatul din Cotroceni copiilor poporului — la 1 Iunie, anul trecut.

CUVANTUL STĂLINIST LUMINOS...

Săile lungi şi înalte sunt pline de flori. Prin ferestrele arcuite zăbăneşte ziua senină de toamnă. Au dispărut draperiile pomorite, care dădeau coridoarelor un aer sever, înlocuit acum de albul porţazurilor joase se însuşe lădi de lemn lustruit cu nusecate şi albastre. Undeva în apropiere răsună limpede un pian.

Acolo e sala de coregrafie — explică tovarăşa Iov. Intrăm. Un grup de pionieri în costume sinilii se mişcă cu graţie în ritmul cântecului. Picioruşele subţiri luncă uşor pe parchetul proaspăt lustruit al încăperii. Desi se află abia la o două lecţie, elele au şi început să deprindă primele noţiuni ale dansului clasic.

De necrezut câtă talente găseşti printre copii — exclamă maestra de balet, Indira Mulgund. E o adevărată bucurie să lucrezi cu ei.

Sunt copii de oameni simpli, fete de muncitori, de funcţionari, de tărani muncitori. Sub regimul capitalist, părinţii lor n'ar fi putut visa marea, să le dea la o şcoală de balet. Sub regimul capitalist, acei copii, în această încăpere, erau capota familiei regale. Aci se trăgea regina în ceasurile sale de melancolie... Cuvioasele suete, de orgă înăbuşeau pe semne buibul ghidelelor dela Tatar Bunar, unde generalul Stan Poetas, căine de pază al monarhiei, stergea un sat înfuz de pe faţa pământului.

„Maiestatea Sa” nu putea suferi şgometele puternice. În capela era o liniste plăcută. Tăcânitul crud al mitraliereilor, care curiau trupurile cefierilor la Grivita în 1933, abia pătrundeau prin catifeaua draperiilor. Puteai să crezi că numai crivătură iernii ruând niscăi crengi de prin parcu...

La ce putea nădăditi atunci, sub viscoalele capitalismului,

tatăl Eleniei Simionov, fetiţa cu ochi mari de culoarea murelor coapte? El nu era decât un biet portar, cu 500 lei pe lună leaia, undeva la o instituţie din Bucureşti. Astăzi fiica lui e în clasa a 7-a a şcolii elementare de la Nr. 17, în faţa carei sântănă ea vine la Palatul pionierilor, de la întâlnire al copiilor fruntaşi în învăţătură. Li place baletul şi învină cu dragoste sub îndrumarea atentă a profesorilor. Astăzi, când o întreb — Ce-i tatăl tău? — ea îi răspunde cu mândrie, de parcă ar rosti un titlu de glorie: — Electrician-monteur la Sovromtractor în oraşul Stalin!

Fetiţa asta de 13 ani, pe lângă talentul de balerină mai are şi un glas minunat. Nu se lasă mult rugată dacă-i vorbă să cânte ceva. Şi prima melodie care-i vine pe buze este „Cântec pentru Stalin” de Anatol Vieru. Ce înţeles adânc şgduitor capătă cuvintele avântate ale imnului, rostite de fetiţa cu cravată roşie, cu ochi mari, deschisi către ferice:

„Cuvântul stalinist luminează din beznă asupruii nă-scos
Şi pâine caldă-a fost în seceata
lui cumplită

VIETI NOASTRE VU IZOR.

Şi pâine caldă a fost în seceata cumplită, toamai atunci când tu, Eleno şi toţi copiii Patriei noastre, aveai mai multă nevoie de această pâine! Asta a fost şi este pentru noi cuvântul lui Stalin, cel mai bun şi mai drag prieten al copiilor din lumea întreagă.

INGINIERII VIITORULUI

— Grupa cea mai numeroasă o s'o găseşti la electrotehnica şi radiofonia — ne-a spus tovarăşa Dalia, directorul Palatului, încă la începutul acestei vizite.

Intrădevăr, în încăperile de la etajul al doilea, unde funcţionează atelierele tehnice, e o fortoasă şi o zărvă neîntreruptă. De cum intri te izbeşte înfăşurarea cu totul neobişnuită a sălii. De niste mese lungi se află tot felul de aparate electrice, lămpi de radio, cloacele complicate pentru sudură, sârme şi bucată de placă. Mesterii pionieri lucrează de zor.

Golubovici Constantin, din clasa 8-a şi Ciobanu Sergiu, dela Şcoala Medie Electrotehnica, din aceeaşi clasă, pun la punct ultimele detalii ale unui interfon în miniatură. Interfonul este un aparat cu ajutorul căruia se în sedintele zilnice de producţie într-o întreprindere mare. Construirea lui necesită o bună pregătire tehnică şi o muncă migăloasă.

— Asta nu-i decât un interfon în miniatură — îmi explică Golubovici. Noi vrem să construim pentru 7 Noiembrie unul adevărat, prin care toate secţiile Palatului să poată sta de vorbă între ele.

— Păi, tovarăşi... asta-i ceva foarte greu.

De ce? — e scut de greu, spune Ciobanu Sergiu, dar când omul vrea să facă un lucru şi lucrează cu atenţie, atunci se poate.

Responsabilul cercului de radiofonia, tovarăşul Manas, se apropie zămbind.

Pionierii din cercul nostru au obţinut unele realizări care le dau dreptul să se apuce de lucruri şi mai grele. Iată de rila...

Despre ce să povestesc mai întâi? Despre aparatul de radio recepţie, construit pe o planşă de lemn numai de către pionieri — şi cu care poţi prinde toate posturile radiofonice? Despre schema electrică a procesului de emisie şi captare a undelor radiofonice sau despre vaporosul dirijabil prin radio-comandă, care va fi lansat în bazinul din parcu la 1 Mai 1951? Nu, vă voi povestii despre altceva. Despre o inovatie. Asta s'a născut în celăltă capăt al sălii, în grupa de electrotehnica. Asemenea fapte vorbesc lămurit despre puterea creatoare a copiilor unei Patrii libere. În care po-norul construite o viaţă nouă, sub strălucita conducere a Partidului clasei muncitoare.

MAINE VOR INFLORI HIDROCENTRALE

Erau trei. Doi pionieri şi o pionieră. Intre ei, Stângă Nicolae, cel mai mic elev în clasa IV-a. Roboteau chiar aici, pe o masă scundă, la un lucru nu prea încheat. E vorba despre o lampă de birou. Treaba se apropia de sfârşit. Nu mai rămănea de pus decât interupătorul. Si, ce să vezi? Interupătorul nu avea!

Ce-i de făcut? A întreat măhnit Cristea Paul, un băieţel de 11 ani, cu părul negru cârlionat, cu mâini harnice şi fără astâmpăr.

Păi... să-l întrebăm pe tov. Tuţianu, responsabilul cercului, a propus Petrică Zamfiră.

Tovarăşul Tuţianu a luat lampa, a văzut că totu-i aşa cum trebuie, dar n'a putut decât să le spună acelaşi lucru: e nevoie de interupător.

— Dar ce face interupătorul ăla? A întreat Nicuşor, mezinul echipei.

Responsabilul le-a explicat în amănunt procesul contactului electric şi al interupterii. Cei trei au căzut pe gânduri.

— Dar... n'am putea cumva... a îngăimat Stângă după un timp.

— Ce să putem? — săriră ceilalţi doi.

— Uite, asa... cu un căpăcel... căpăcelul ăsta! Şi le-a arătat capacul unei sticle de parfium.

— Eu ştiu? Să încercăm — a răspuns Petrică Zamfiră. Şi s'au apucat de lucru. Şi se ne-am masă căznit! rade acum Cristea Paul, aducându-şi aminte.

Dar în secţia de electrotehnica, stă şi azi, la loc de cinste, lampa de birou cu un capac de ebonit drept interupător, una din multele dovezi despre dibicia şi inventivitatea pionierilor noştri dragi.

— Ce lucru mare? pot zice unii. Un simplu căpăcel de ebonit.

— Ei, da, un căpăcel de ebonit! Dar, dacă te uiti cu atenţie, vei zări parca în el uriasel hidrocentrale de mâine, marelă canaluri şi uzine ale viitorului, prin care Patria noastră se va înalta spre comunism.

IN CINSTEA LUI 7 NOIEMBRIE

E greu să vorbeşti despre toate câte se pot vedea într-o zi la Palatul pionierilor. Ar trebui să povestesc pe larg despre cercul de botanică, unde pionierii îşi însuşesc primele cunoştinţe despre micrurism, despre stralucitoarele metode sovietice. Cum să nu amintim de muna minunată din grupa de arte plastice, unde se evidenţiază talente deosebite, ca micuţa Seitan Maria, din clasa 6-a a şcolii Nr. 46? Un boţ de fată subţirică, atentă la tot ce o înconjoară, ca şi cum ar voi să-şi înfăpărească bine în minte forma şi culoarea fiecărui lucru.

E într-o familie de muncitori. Fratele ei este strungar în fier la „Electro-Casnic”. Ea se îndeleşteşte cu astfel de strungărit, în pământul de modelat. Cu câtă măiestrie alegea mânuţele harnice pe lutul moale, care se miădăza supus sub degetele ei! Încă vreo câţiva ani, poate nici un cinciinal integr, şi Măruca va daţi chipurile avântate ale toţii muncii socialiste din Republica noastră.

Dar despre „camera de po-vesti” acolo unde era pe vremea „berării norvegici” a palatului, loc de zălatfieri, desfrău şi unde astăzi, într-un cadru minunat, se ţin sedinţele cercului de literatură? Ar trebui să scrii o carte întreagă ca să le zugrăveşti pe toate.

Tovarăşi dragi, pionierii din cercul de radio şi electrotehnica au o singură dorinţă: (Ei, despre asta nu pot să nu vorbesc).

Să scrieţi la gazetă, că în cinstea zilei de 7 Noiembrie, cercurile noastre vor executa un planiglob electric, înfăşurând lupta pentru pace pe tot pământul. În centru va fi Uniunea Sovietică şi Moscova, oraşul marelui Stalin. Şi când s'o apăsă pe un buton, o să se aprindă luminile în toate părţile lumii, unde, nopozorie luptă pentru pace. Vor răsună imnuri şi o să se audă explică-ţi — ci, ştii, o să facem şi sonorizare. Zău, o să fie ceva minunat! Să scrieţi neapărat despre asta.

Scriu, dragi tovarăşi, scriu... Şi — uite, mă gândesc la copilaria noastră şi a părinţilor noştri... Trăesc în amintire maidanele hidoase, înecate în gomoze şi buruieni, pe care cetele de copii din cartier izbeau un ghem de cărpă, lezate cu sfoară mîngia. Ne întorceam acasă murdari, obosiţi, cu tăieturi şi vânătaşi, cu plămâni înecate de praş. Părinţii ne înăbătau de chică — şi dă-l iar vecinii se aţineau adeoşori cu vreo bătă, ca să-i „înveţe minte” pe aurisii de copii care le strică odihna de după masă...

Şi toate acestea numai pentru că natura l-a făcut pe omul cel mic, domnie de joacă, de bucurie!

Astăzi, copiii noştri trăesc într-o tară nouă. În locul maidanelor, ei au palate, parcuri, solari şi teatre. Cel mai bun pedagog şi profesori, cele mai înaltăe cuceriri ale gândirii omeneşti, sunt astăzi la dispoziţia lor.

Si nu-i om muncitor care să viziteze Palatul pionierilor din Bucureşti şi să nu-şi înfăpărească inima şi chipul într-un zămbet de multumire. Oamenii surăd şi privesc mereu, fără să se sature. Undeva, în fundul sufletului, flutură un oit:

— Hei, dacă am fi avut şi noi o copilarie ca asta!...

Mă mă gândesc la ceea, în vreme ce scriu. Am văzut de curând o fotografie, într-o revistă americană. Patru-cinci copii dorm pe jos, într-un fel de magazie întunecată. Lângă ei, pe o ladă, stă un om cu un ciomag în mână: tatăl lor. El stă asa, toată noaptea, ca să-şi apere copilaşi de muşcăturile şobolanilor.

Jupânii bancheri dela New York şi Londra, dela Paris şi de aiurea, ar vrea să impună această „fericire” tuturor copiilor lumii. Dar ei nu pot împiedica voinţa sutelor de milioane de mame şi taţi, de fraţi şi surori din toate zările pământului, care resping cu ură planurile ticăloase ale noilor fascişti de peste ocean. Popoarele îşi iubesc cu patimă urmaşii, în care văd lumina vieţii de mâine. Ele nu vor ca globul să se transforme într-o maghernă subredă, în

care părinţii să stea noaptea cu ciomagul în mână, păzindu-şi copiii de jivine, pentru ca Truamali şi Rockelleri să-şi umble buzunarele. Dacă bandiţii din băncile dela New-York şi Londra, dela Paris şi aiurea, vor încerca să împingă din nou omenirea în măcel, popoarele vor şti să împiedice această crimă uriaşă.

Lupta lor este condusă astăzi de cei mai înţelepţi şi mai puternici oameni al pământului Oamenii sovietici în frunte cu Stalin. Cauza păcii e în mâini sigure.

Acestă luptă nu va înceta o singură clipă, până ce liniştea şi bucuria nu vor domni pe întinsul celor patru zări.

Şi atunci, nepoţii noştri, copiii celor cu care am stat de vorbă într-o zi senină de toamnă la Palatul pionierilor, vor construi o nouă lume planiglob electrică.

Vor apăsa pe un buton şi în toate capitalele lumii va străluci aceeaşi lumină, va răsună acelaşi cântec! Va fi lumina libertăţii, va fi marelă cântec al păcii!

Uite că scriu, tovarăşi pionieri... Şi mă gândesc la ziua aceea, mai frumoasă ca toate, când visul acesta va să fie adevărat. Pentru ziua aceea creşteţi voi ca niste flori vii, minunate, vegheaţi de grija şi dragostea marelui grădinar al vieţii noastre noi — Partidul.

EI VOR CONSTRUI COMUNISMUL

S'a inserat. Un foc de tabără scânţiează într-o poiană a parcului. Frunzişul copacilor din preajmă joacă în culori de poveste. Pionierii s'au strâns în jurul focului. Astă seară au oaspeţi de seamă. A venit în mijlocul lor ambasadorul Republicii Democratice Germane, Jonny Lohr. D-sa le vorbeşte pionierilor noştri despre viaţa tristă a tineretului din Germania Occidentală.

— Două mii de tineri au fost arestaţi numai în ultima săptămână fiindcă au protestat împotriva războiului din Coreea. Politia americană caută să împiedice orice manifestare a tineretului democrat. Voi aţi trăiţi o viaţă fericită. Voi mergeţi pe drumul pionierilor sovietici. Şi copiii din Republica Democrată Germană sunt alături de voi pe acest drum, în marea luptă pentru pace!

Lumina roşatică a flăcărilor lăceşte pe chipurile încordate ale pionierilor. Ei ascultă cu atenţie fiecare cuvânt, parca l-ar sorbi de pe buzele celui care vorbeşte.

Vom învăţa! spun feţele acestea. Vom învăţa mereu, tot mai bine şi tot mai mult. Vom creşte aşa, încât nicio putere pe lume să nu ne poată învinge. Şi vom lupta pentru ca nicăieri pe întinsul pământului să nu mai fie copii orosiţi — niciodată!

Spre sfârşitul serbării, doi pionieri s'au apropiat de d. Jonny Lohr, oferindu-i un buchet din florile pe care atunci le culuseră de prin grădina Palatului.

— Vă rugăm să primiţi aceste flori din partea pionierilor din Bucureşti, ca un semn al frăţiei şi al dragostei dintre noi şi pionierii Prusiei dvs.

Nimeni nu le spusese că trebuie să facă asta. Gestul a lăsat în simplu şi plin de frumuseţe din inimile lor, încălzite de soarele dragostei între poare, din constinţa lor de adevăraţi oameni noi. Mi-am amintit de filmele americane cu copii-minune, ca Shirley Temple, Jackie Coogan şi alţii. Ceeace făceau toate aceste „vedete” era mult inferior faptelor de fiece zi ale pionierilor noştri. La noi creste astăzi o întreagă generaţie de copii minunaţi. Şi asasinii din Wall-Street au un singur tel: să zdrobească această viaţă fericită la noi şi oriunde. Ei vor să facă din lumea întreagă un maldăr de carne vie, aşa cum fac în clipa asta acolo, în Coreea.

E atâtea fericele aici! Focul ce-şi flutură vâpăile vesele, cravatele roşii legănate de vânt, părănd şi ele niste flăcări lucăsoare, copiii care s'odnă în cântec sălăreţ, ca un chior de voce. Şi împrejur, până hă departe, un popor întreg care munceste îndrăit ca să întărească şi să apere aceste cuceriri fără seamăn! Cu ce sinistra plăcere şi-ar asvării ucigaşii bombele blestemate chiar aici peste focul de tabără, peste palatul bucuriei, peste freamătul viu al seninelor pălăstii!

Nu! Asta nu se va întâmpla! Popoarele desorbite stă şi aşteaptă cu căştigat cu preţul sângelui. Toate acestea — copii, parcul, uzinele, bogăţia ogoarelor — au crescut din jertfa şi din truda oamenilor muncii. Vor trebui să înţeleagă până la urmă criminalii din Wall-Street că oamenii care au văzut înflorind sub ochii lor primele semne ale izbănzii adevăraţii şi a vieţii, nu mai pot fi furori din drum. Poporul nostru va lupta neîstovit pentru victoria păcii, pentru prăbuşirea tiraniei dolarului. Oamenii muncii vor învinge. E o lege limpede, ce să în fiecare firică de iarbă, în fiecare frunză care foneşte deasupra, în fiecare copac.

Şi copiii acestia vor construi comunismul.

Am în faţa mea pe masă o bucată de minereu de fier. De două luni stă printre creioane şi hârtii, alături de călimară. Cine ar vedea-o pe stradă, ar socoti-o drept o pătără oarecare, mai închisă la culoare, ruginită, din vreo pricină necunoscută, dar tot pătără — şi până la urmă ar împinge-o cu piciorul din drum. Pentru mine ea este o prilej de amintiri proaspete şi mai vechi.

Am luat-o de pe un părau în Munţii Apuseni, dintre altele numărate ca ea, aduse de suvoite.

Pe vremea, în al şasesprezecelea veac, poate şi mai de mult, acolo de unde am adus această pătără se scotea fier. S'a scos până la începutul veacului nostru, când grofului, mai marele acelor locuri, i s'a părut că nu mai căştigă destul din această muncă şi a lăsat în părăsire totul.

Acum cincisprezece ani am umblat prin satul celor ce pe timpul lucrării la fier, Cele două cuptoare mici, care topeau pământul şi piatra roscovă, ca să iasă fier, zăceau în ruină. Satul însuşi era risipit în valea umbrăsoasă; al fi zice că a pus cineva pe goană casele. Sărăcia se citea pe feţele scobite ale bătrânilor ale copiii. Oamenii se uitau la o fine tristi, când îi întrebai din ce trăiesc şi aduceau vorba de vremurile când lucrau la fier. Visau fără nădejde acele vremuri. Numai din curţile lor, de peste gard, aduceau un aer mai viu, un suflă de viaţă, gheorghinele roşii.

Am trecut pe acolo iarăşi astăzi. O cunoştinţă veche m'a întâmpinat. Era din cei cu care am stat de vorbă acum sunt cincisprezece ani, dar tare încă, în ciuda bărului cărunt şi a brazdelor de o brază. În privire are ceva hărit. Ochii mici şi negri s'irdelează parca un zid ce l-ar sta înalt. L-am recunoscut cu greu. Din amintiri am îndăit vechia întâlnire. „Pe-atunci umblam să ne facem o şcoală la-o! Vreţi s'o vedeţi?” Am intrat. Curăţenia te primeşte cu prietenie. Pe pereti, portretele lui Lenin, Stalin, mai hăic. Gheorghiu-Dei, Ana Pauker. Pe un perete, gazeta elevilor. Într'un dulap cu sticlă, „Scân-teia”, frumos arătată. Deasemenea foarte multe tablouri colorate, să-i învele pe elevi care sunt plantele vătămătoare, etc. Aceste tablouri primite din Uniunea Sovietică, au fost dăruite de A.R.L.U.S. „Sunt secretarul de partid al organizaţiei dela noi din sat”, îmi spune vechiul meu cunoscut. Apoi adaugă, uitându-se zămbind la mine, caşim cum încep o conversaţie întrerupă nu de mult: „Să ştii că acum avem s'î începem iar să lucrăm la fier. Este prevăzută în Planul Cinciinal”. Ochiul strălucitor se se miscau în dreapta şi stânga, revede ca două verifere jucându-se prin crengile însoarte. „Dar dumneata ce faci?” — m'a întreat. „Eu scriu”. „Ce scri?” — „Scriu despre oamenii din tară noastră”. — „Să scri şi

despre noi, la „Scân-teia”, să spu că noi decât Partidul are griă să avem de înca la pădure, altfel de oameni am ajuns. Şi să mai spu că oamenii, decât ştiu că în Plan e trecut să se scoată iarăşi fier la noi, le rade inima de bucurie”.

Treburile m'au împiedicat să scriu până acum. Acum când se deschide campania alegerilor pentru Sfatul Popular, m'am întreat, care va fi participarea noastră, a scriitorilor în alegeri. Desigur, ca cetăteni, cu toţii vom căuta să intrăm prin vot regimul Sfatului Popular în Republica noastră. Unii dintre noi vor fi candidaţi poporului, alături de cei mai buni fil ai clasei muncitoare propuşi ca deputaţi în Sfatul.

Astăzi, noi scriitorii stătim din plinul inimii că suntem părtaşi la o uriaşă acţiune, care duce, print'un salt, pe o nouă poziţie, şi mai înainte, poporul nostru în drum spre socialism.

Scriitorul va putea spune din nou oamenilor muncii, alegerilor, cu câtă ticăloşie imperialistă anglo-americani caută să năruie pacea dintre popoare, cu câtă săbătică măcelărească ei poporul coreean, care luptă pentru libertatea şi independenţa sa. Şi văzând faptele minunate ale oamenilor muncii dela noi, perspectivele şi nădejdele lor pentru un viitor fericit, ei înşii scriitorii, vor fi întârşii, vor porni mai îndrăgii în lupta pentru pace. Vor putea cu mai multă ascuţime să arate poporului muncitor cine sunt duşmanii din afară şi slugile lor, duşmanii dinăuntru. Vor putea alina răperea obrăznelor mincinoase de pe feţele lor hăde şi perlide.

Dacă în aceste alegeri, scriitorilor le revin mari sarcini de lămuritori, de mobilizatori, de educatori, de descăli, la rândul lor şi scriitorii vor fi elevi, elevi al poporului, care îl va învăţa să-l cunoască mai bine, să-l iubească şi să fie una cu el în lupta mărească pentru socialism. Alegerile pentru Sfatul Popular sunt o înaltă şcoală a vieţii, şcoală de care cu toţi avem nevoie pentru a fi adevăraţi cetăteni, pentru a putea, ca scriitorii, opere care să ogăndească drumul ascendent al poporului nostru şi să-i crească elanul de muncă şi de luptă.

Mă uit la bucată de minereu de fier de pe masa mea. Ea simbolizează pentru mine nădejde şi încrederea oamenilor dintr-o mică vale în regimul nostru de democraţie populară. Aceşti oameni lucrează plini de răvnă şi visează intrucăparea năzuinţelor lor vechi şi noi pentru un trai fericit. Aceşti oameni gândindu-se la planul de cinci ani se simt înaintând în viitor. Ca ei sunt milioane şi milioane în tară noastră, toţi cuprinşi de acelaşi avânt măreţ. Prin Sfatul Popular pe care ei înşii le vor conduce, vor putea să-şi realizeze visurile. Bătălia alegerilor le va deschide şi mai larg orizontul către socialism. Scriitorii sunt chemaţi să lumineze acest orizont cu verbul lor înflăcărat.

O întrunire electorală sub domnia exploatarelor

— Fragment din piesa „O scrisoare pierdută”, a marelui satiric I. L. Caragiale

FARFURIDI (întorcându-se cu spatele spre adunare şi cu faţa la preziden):
Daţi-mi voie, domnule prezident: mi-aţi acordat cuvântul; îmi pare că un prezident odată ce acordă cuvântul...
TRAHANACHE (seulându-se şi punând peste masă, mâinile pe umerii lui Farfuridi, mândgietor):
Dacă mă iubeşti, stimabilă, fă-mi hatărul... să trecem la plebiscit... dorinţa adunării!...
FARFURIDI
Dar, domnule prezident...
TRAHANACHE (şi mai rugător):
Să trecem la plebiscit! (Il întoarce binisor de umeri cu faţa spre adunare).

TOŢI (cu putere):
Da! la plebiscit! la plebiscit! **FARFURIDI** (Soarbe odată şi cu aerul resignat):
Ce ziceam dar? La 1864, vine mă înţelegi, ocaziunea să se pronunţe poporul print'un plebiscit... Să vedem însă mai înainte... să ne dăm seama bine de viaţă... de ce este un plebiscit...
IONESCU
Ştim ce este plebiscitul! Mersi de explicaţie!

TOŢI
Nu trebuie explicaţie... (Rumoare)
FARFURIDI (către intrerupători):
Daţi-mi voie! (către Trahanache) Domnule prezident!...
TRAHANACHE (clopoteşte):
Stimabilă, onorabilă, rog nu întrerupţi pe orator. (foarte afabil) faceţi tăcere, sunt cestiuni arătoare la ordinea zilei; aveţi puţinică răbdare (către Farfuridi). Aveţi cuvântul, stimabilă, daţi-i înainte!

FARFURIDI (luând vânt):
Când ziceam dar 64, ziceam plebiscit; când ziceam plebiscit, ziceam 64... Ştim, oricine dintre noi ştie ce este 64; să vedem ce este plebiscitul... (cu tăcere, începând fraza). Plebiscitul!...
CATAVENCU
Aci nu e vorba de plebiscit...
FARFURIDI
Daţi-mi voi; (discutând cu Catavencu) mi se pare că atunci când ziceam 64... (cu energică convingere) şi să nu

Publicăm un fragment din nemuritoarea piesă a marelui nostru scriitor Caragiale, „O scrisoare pierdută”, una din cele mai bicioase satire la adresa orânduirii burghezo-moşieristice.

Caragiale demască farsa „alegerilor” petrecute sub guvernarea coruptă a burgheziei şi moşierimii; el îşi bate joc de demagogia lui Farfuridi, fleac care încerca să acopere cu vorbe goale neputrirea regimului exploatare. Ridicându-l pe „opozitionistul” Catavencu, satirist şi pretins „patriot”, Caragiale arată că amândouă taberele se împacă de fapt foarte bine una cu alta, pe spinarea poporului şi sub manta protecătoare a marelui moşier Trahanache.

cauţaţi a încerca măcar să mă combată; vă voi dovedi cu date istorice că toate popoarele îşi au un 64 al lor...
CATAVENCU
Daţi-mi voi; nu e vorba de 64 (Rumoare aprobativă pentru Catavencu)
FARFURIDI
Daţi-mi voi... (toate colochile se fac acocleşte şi cu multă vioacine şi cu tonul înfepat şi volubil) Domnule prezident!...
TRAHANACHE (clopoteşte):
Stimabilă, onorabilă, faceţi tăcere... avem cestiuni arătoare...
CATAVENCU (ridicându-se în capul băncii):
Cum, domnule prezident? De unde până unde 64, cestiune arătoare la ordinea zilei? Dacă nu mă înşel, îmi pare că suntem în anul de graţie 1883... Ce are atace?... Chemămi pe onorabilul orator la cestiune...
TRAHANACHE (ridicându-se iar peste masă şi atingându-l pe umăr pe Farfuridi):
Stimabilă... (afabil şi rugător) Să lăşăm plebiscitul, dacă mă iubeşti; să trecem la cestiune...
FARFURIDI (Obosit de întrerupteri, întorcându-se cu faţa spre Trahanache şi cu spatele la adunare):
Domnule prezident, aţi binevoit a-mi accorda cuvântul... Eu cred c'ar trebui...
CATAVENCU (strigând):
Nu trebuie, onorabil! **TOŢI DIN GRUP**
Nu, nu trebuie! **TRAHANACHE** (punând mâinile peste masă, pe umerii lui Farfuridi, şi foarte dulce):
Mă rog, dacă mă iubeşti, fă-mi hatărul. Dorinţa adunării, stimabilă... (Il întoarce de u-

O întrunire electorală sub domnia exploatarelor

— Fragment din piesa „O scrisoare pierdută”, a marelui satiric I. L. Caragiale

ajătiri asupra noastră, dacă mă pot pronunţa astfel, care lovesc soletatea, adică fiindcă din cauza şgduirilor... şi... idei subversive... (asudă şi se rădăceşte din ea în ce) şi mă înţelegi, mai înşăfăş, pentru care în orice ocazii solemne a dat probe de tact... vreau să zic într-o privinţă, poporul, naţiunea, România... (cu tărie) tără în sârşit... cu bun simţ, pentru ca Europa cu un moment mai înainte să vie să recunoască, dela care putem zice depandă... (se încurcă şi asudă mai tare) precum — daţi-mi voi... (se şterge) precum la 21, daţi-mi voi (se şterge), la 48, la 34, la 54, la 64, la 74 asemenea la 84, şi la 94, şi eţetera întrucât ne priveşte... pentru ca să dau exemplu chiar surorilor noastre de ginte latine însă! (Foarte asudat se şterge, bea, iar se şterge şi suflă foarte greu. Trahanache a urmărit o mână tactul sacadelor oratorice ale lui Farfuridi. Bravo şi aplauze în fund conduse de Brănzovenescu; răsete şi săsăituri în grupul lui Catavencu. Clopoteţul lui Trahanache deabia se mai aude... după ce s'a mai oprit şgomotul, cu multă apărindere) Daţi-mi voel Termin îndată! Mai am două vorbe de zis (şgomotul tace). Iată dar opinia mea, (în supremă lăptă cu oboseala, care-l biplăpă). Din două una, daţi-mi voel ori să se revizuiască, primesc! dar să nu se schimbe nimica; ori să nu se revizuiască, primesc! dar atunci să se schimbe pe ici pe colo, şi anume în punctele... esenţiale... Din această dilemă nu puteţi ieşi... Am zis!

(Aplauze în fund, săsăituri în faţă. Farfuridi coboară şdrobit, stergându-se de sudoare şi merge în fund. Brănzovenescu şi alţi alegători îl întâmpină şi-l strâng mâna. Rumore. Mai mulţi din auditoriu se scotăd şi strică rândurile. Catavencu sue dela dreapta în mijloc, unde vorbăşte încet cu grupul său, gesticulând viu. Cu un alt grup mai în fund, Farfuridi şi Brănzovenescu asemenea. Trahanache... sună clopoteţul).

TOŢI (cu satisfacţie):
A! Aşa dar! **TRAHANACHE** (asemenea):
A! (clopoteşte). El! acui aveţi puţinică răbdare... (către Farfuridi). Scurt, stimabilă, scurt, dacă mă iubeşti: dorinţa adunării...
FARFURIDI (Asudă mereu şi se emoţionează pe văzute):
Opinia mea este aceasta: e vorba de revizuire, da? **TOŢI** (puternic):
Da! **FARFURIDI** (Emoţional şi asudând):
Atunci, iată ce zic eu, şi împreună cu mine (începe să se înnece) trebuie să zică asemenea toţi aceia care nu vor să cază la extremitate, (se înnecează mereu) adică vreau să zic, da, ca să fie moderaţi... adică nu exageraţi!... Într-o cestiune politică... şi care, dela care atarnă, viitorul, prezentul şi trecutul